

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
villákra postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyitlér sora 15 kr.

Küzdünk magunkért.

A vámháboru elkezdődött és foly egész elke-
sereddel. Románia, a románjaink Eldorádója, ha-
zafiúi lelkesedéssel és egész a dühösségig menő
ostentatíóval küzdi a harezot az Osztrák-magyar
monarchia ellen, mi kétségtelenül szintén lélek-
emelő lehet — a mi románjainkra. Más többek-
től hallottunk eseteket s most a hírlapokban is meg-
erősítve látjuk, hogy mily nehemiatiával teszi ha-
zafias ügyggyé a vámháborut ez a kis ország, mely
hatalmi állását nagyobbrészen a mi monárehiánk-
nak köszönheti. — Elég például felhozni azt, hogy
azon romániai, ki magyar fürdőbe akarna jöni, 600
frank vámot köteles fizetni 10 frank helyett, s ha
10 frankos utlevéllel mégis magyar fürdőre ta-
lálna jöni, 1200 frank bírságban lesz elmarasztalva.
Már a mult évben volt ily hír hallható s az idén
ujabban is meg lett erősítve e tény, nagy kárára
Előpatakknak, Tusnádnak, Borszéknek s a többi ki-
tűnő erdélyrészi fürdőnek. Ezek és tízezrek ma-
radnak ki ekként a várt forgalomból, míg másfe-
lől tíz- és százezrek kerülnek a külföldi fürdők ré-
vén a mi magyarjaink zsebéből, kiknek még min-
dig a gondatlan bököltekezés s nem a takarékos-
ság, a takarékoság által a hazai tőke nevelése s ez uton
a hazai vállalatok, ipar és mezőgazdaság emelése
képezi lovagias hajlamaik főjellegét.

Az E. M. K. E. igazgatósága igen jó példával
indult meg ez irány ellen. Pártoltni akarja az
erdélyrészi ipart. És nem azt nézi: szász vagy
székely állítja-e elő, hanem csak azt: erdélyrészi-e?
és megfelel-e a kívánt czélnak? Persze, hogy meg-
felel. A székely szöttes s a szász posztó annyira
kiállja a versenyt, hogy már — hamisítják is! Az
egylet igazgatósága Kolozsvárt minta-készletet tart
e tárgyakból, de talán tovább is mehetne. Szólítsa
fel a vidéket, küldjön szét ügynököket a részvétel,
pártolás felkérésére s a hol arra alkalmas egyént
talál — és hol ne találna?! bizza meg az állandó
ügynökséggel s így a hazafiságot a czélszerűség-
gel összekötve, azt a mit okos gondolattal kiter-
velt, erélyes tevékenységgel folytassa és terjessze
szét. A vámháboruból huzzuk ki mi is azt a hasz-
not önkéntesen, mit Románia megkövetel fuitól
— erőszakkal és bírság terhe alatt is.

De a kisiparost s a kiscgazdát másképpen is
kell segitenünk. Nemesak az általa termelt cikket

kell megvásárolnunk, hanem módot kell nyujtanunk
arra, hogy részint takarékosága eredményét ő is
gyümölcsöztesse, részint hogy pénzerőt nyerhessen
munkája további folytatására.

Tanítani kell vidékenként kis hitelintézetet-
ket. E végből érdemesnek tartjuk elmondani a kö-
vetkezőket:

Az ősiség, mely évszázadok vérengző csatái
közepette is megtartotta a magyar családok szá-
mára a földet; az urbér, mely évszázadok csapásai
és viszontagságok közepette is fenntartotta és sza-
porította a magyar parasztságot: a modern eszmék
beköszöntésével bucsut vón s a történelem lapjai
közé temetkezett.

Jól tette! A modern eszmék megteremtőinek
azonban már nem maradt idő arra, hogy a meg-
változott viszonyokhoz képest oly helyzetbe hoz-
zák a magyar birtokost megfelelő intézkedések által,
melyeknél fogva az ősi föld az ősök maradékaiké
legyen és maradjon az új kor viszontagságai kö-
zött is. De ha ezt tenni tőlük nem függő okok
miatt lehetetlen volt, most valóságos bűnös mulas-
tást követnek el azok, a kik a jelenben sem fek-
tetnek súlyt arra, hogy: kié a föld, azé a haza!

E mulasztás következményei az évszázados
harezok, török-tatár pusztítások következményeinél
sokkal végzetesebbek; — végzetesebbek azért,
mert e mulasztásnak, e bűnnek köszönhetjük, hogy
Magyarország közép- és kisbirtokosainak sorsa arra
a pontra jutott, a mely pontra már a „lenni vagy
nem lenni“ kérdésnek sincs többé jogosultsága,
mert a magyarországi földbirtokosok nyugvó jelzá-
logteher a legujabb számítások szerint 1574 millió
forint, vagyis olyan összeg, mely — a magas adó-
terheket számba sem véve — valóságos hajótörést
jelent a gazdaság terén.

E kétségbejítő helyzetet nem kevésbé fokozza
az, hogy az elnyeléssel fenyegető hullámok áldo-
zatjának: a magyar gazdának élete megmentéséhez
már csak egy — szalmaszála van.

E szalmaszál: a hitelszövetkezetek!
Vérző szívvel, de a haldokló ösztinteségével
kiáltjuk a haza minden fia elé: szervezzetek mi-
nél előbb és minél több hitelszövetkezeteket, mert
ha e szalmaszál is eltűnik, akkor Magyarország
megszűnt mint magyar állam létezni, megdönthe-
tetlen igazság lévén az: „kié a föld, azé a haza.“

A ki e tétel igazságában és helyességében ké-

telkedik; a kinek teljesen mindegy bárki birja is a
földet, csak fizesse meg az adót; a ki azt hiszi,
hogy a jólét, a boldogulás kulcsa pusztán abban
a „segíts magadon és az Isten is megsegít“ -féle
közmondásban rejlik: abból nemesak hogy kihalt
a hazaszeretet, de tökéletesen meg is vakult; az
nem látja, hogy mi történik a nemzetgazdasági
politika terén a szomszéd államokban; az azt sem
látja, miként lökik ki portájából a nagybirtokost
a nagyuzsorások, a középbirtokost a kisuzsorások,
s a kisbirtokost a pálinkamérők.

Akit azonban a közöny még nem tett egészen
érzékletlenné, a kinek szemei előtt nemesak a je-
len, hanem a jövő is lebeg, az bizonyára tudni
fogja, hogy Magyarországnak 7 oly megyéje van
már, a melyben az egyes telekkönyvi birtoktest
átlagos kiterjedése ma nem tesz többet, mint má-
fél holdat, a mi meghalásra sem sok, annál
kevésbé lehet a megéihetésre elég, — az bizo-
nyára tudni fogja, hogy a magyar földet ez idő
szerint 1292 millió magános, tehát nagyobbrészt
drága kamatra nyujtott jelzálogi kölcsön terheli,
és hogy a hitelintézetek által nyujtott kölcsön (jel-
zálogi) alig 282 millió, — az tudni fogja, hogy
e 282 milliót legalább is 10% kamattal nyujt-
ják csak biztosítésként birtokosainknak a taka-
rékpénztárak; és a ki mindezeket tudja, az bizo-
nyára velünk tart akkor, a midőn azt mondjuk:
lépjünk legalább az utolsó pillanatban a cselekvés
terére s ragadjuk meg azt az egyetlen egy gya-
korlati módot, a mi ez irányban czélhoz vezet:
létesítsünk vidékenként csoportosulva olesó hitelt
nyujtó szövetkezeteket!

Az eszme érett, a szervezet ismeretes; a kül-
földön sikereket aratott; a nemzetközi gazdasági
kongresszus behatóan tárgyalta: Pest-Pilis-Solt-Kis-
Kunmegye gr. Károlyi Sándor indítványára a zász-
lót kezébe ragadta s már tennen lobogtatja; a köz-
ponti és a községi hitelszövetkezetek számára az
alapszabályok elkészültek; a fogantatás miként-
jére nézve le van küzdve minden kétely, csak a
tettek emberei hiányzanak még, csak a cselekvés
van még hátra. A mezei gazdát, a kisiparost meg-
mentjük a tönkretűléstől, ha vagyoni erejéhez, mun-
kaképességéhez mérten nyujtunk olesó tőkét, más-
felől meg a takarékoságot mozdítjuk elő azáltal,
ha mennél több alkalmat nyujtunk mindenkinek
bármily csekély pénzüsszege elhelyezésére.

TÁRCZA.

Éhes a haza.

— Elbeszélés. —

Írta: Tolnai Lajos.

(Vége.)

A lakodalmas háznál mosolylyal és kézsorítással
fogadtak.

— Fekete János, gazdag mézárós — szólt a be-
mutatás.

— Én, no én.

— Vakares Dániel, első suszterunk, országos hazafi.

— Sörös István, tisztelt kurátorom.

— Ah, ah, van szerencsém, a tekintetes polgármes-
ter ur, Boros Pál . . .

Igazán tánczra termett lábai voltak.

De félttem a táncztól. Hiába, a hosszas szerencse —
elszoktatott ez élvezettől!

Tíz-tizenöt uri embert mutatott még be lelkész ba-
rátom, mind kiváló hazafiakat, a közügyek lelkes bajno-
kait, kik a püspöktől már — gondolom — keveset félték.

— Ah! — jött felém ingujjban két izmos karjában
két óriási tele kancsót emelve és hozva — ah, isten hozta
szegény házamnál a tekintetes urat; éppen a pinezéből
jövök, mondja a fiam, a zsandár: apám, itt ám az az ur
is, a kivel a levelesi erdő alatt találkoztunk. Oh, beh ör-
vendek, hogy már az uton volt szerencsém. Én csak egy
szegény végrehajtó vagyok, de sokszor sir bennem a szív.
Ám ugy-e, tekintetes ur, mi tudjuk, mi kormányhivatal-

nokok, hogy hej: Éhes a haza! Ugy-e mi tudjuk? Egy
kis államportékát szállítottunk a városba, Nagyhátra. Meg
se gondoltam, hogy — ej, ej, jó az Isten. Oh beh örü-
lök, igazán örülök tisztelendő atyám. Milyen papunk van!
Meg kéne a száját aranyozni, de vastagon. Oh beh örü-
lök. Csak leteszem ezt a két kancsót. Oh beh örülök, oh
beh örülök.

A vendégek ezalatt sorakoztak; a zsandár ur, két
más társával nagyban emelte a diszt. De egy őrmester
még a lineából is volt ott.

— Ez már aztán a szerencse! — kapott magára a
végrehajtó ur egy kisebb kabátot, melytől már senki se
félt és jött felém. — Mindjárt gondoltam, hogy szeren-
cesésem járok. Kedves nóm — oh, ő most künn foglal-
kozik a tepsikkel, nyársakkal, fazekakkal, nagy gazdasszony
— hát kedves nóm utánam kiált: lelkem Ferenczem, a
köpenyeged a köpenyeged. Minek — válaszolam — ked-
ves mama? Hogy esik, lelkem Ferenczem! Oh kedves
szivem, — mondok. — ettől a pár esőpéptől nincs mit
tartani. De aztán — vagyon a portékák közt jóféle bunda,
éppen ott a Farkas Péter szabó jó galléros köpenyegje,
de sőt a ládában a nagyságos Ördög László urtól finom,
finom felöltő.

Lelkész barátom haragosan itegetett, köhögött rá-
zogatta a palástját, emelte a szemét ég felé; a menyasz-
szony, egy öreges hajadon, szemmel tartotta a völegényét,
ki tíz évvel is fiatalabb lehetett, mint ő és rángatta, hogy
ide álljon, erre álljon, ide a tükör alá, szembe a közön-
séggel.

De a végrehajtó ur annyira el volt ragadtatva, hogy
egy főlebb való kormányhivatalnok tisztelte meg szegény
házát, hogy számba se vette majd az egész lakodalmi tár-

saságot. Mind nekem susogott, fecsegett, mind nekem
akart kedveskedni.

— Persze — folytatá — nem volt szükség sem-
mire, az eső elállt. No el is adtunk az utolsó nyakrava-
lóg mindent pompásan. Ugy örülök, mikor szegény ha-
zámom segíthetek. Istennek a mi Istenné — császárnak
a mi a császára — ugy-e drága tekintetes uram? Én, én
szeretem a hivatalomat, mint a lelkemet, bár a végrehaj-
tói szép hivatalt sokan durván kezelik, holott éppen ide
kell a nyájasság, rábeszélés, lelkes vigasztalás. Mondom
is de hányzor: jaj édes fiam, éhes a haza; hallod-e, hogy
sir? ki tudja: a miniszter is evett-e ma? az országház is
evett-e ma? a muzeum is evett-e ma?

E közben megkezdődött az örökké emlékezetes szer-
tartás . . .

Örömet meghallgattam volna lelkész barátom fen-
költ, magasztos beszédét, de a végrehajtó ur oly erősen
odatapadt mellém, ugy elfoglalt a völegényét illető meg-
jegyzéseivel, ki igen becsületes fináncz volt, de most ő is
a végrehajtói karnak egyik lelkes tagja. — hogy képte-
lenség volt minden szót meghallanom.

Gondoltam majd kijön nyomtatásban a „Házi gyógy-
szer“-ben.

Sokáig arról is folyt a beszéd, hogy a pap még ily
szépet nem mondott, ezzel önmagát multa felül — a mint
ezt a polgármester ur szemtől-szembe megjegyzé.

— Felséges — nyomult mellém Vakares ur, —
pompásan üti a pap a németet, de csak vágja is.

— De édes sógor — morzsolá kezeit a végrehajtó
ur — hol itt a német? Magyar világot élünk ma.

— No, no, jó a bot az ember kezében.

— Hát végrehajtót láttak olyat még, mint én?

LEVELEZÉS.

— Az önk. tüzoltó egyesület éremkiosztási ünnepélye. —

Nagykanizsa, 1886. július 6.

Nem mint közönséges hír-, avagy esemény-mondó akarok e közleménnyel feltűnni, de részbeni buzdítójaként egy olyan intézmény felelevenítésének, melynek sorsa Enyeden — mint e lap oldalain olvasám — csak pár hónappal is ezeltől az anyagi segély csekélyisége miatt igen mostoha volt. Igaz ugyan, hogy a város polgáraihoz közelebről intézett felszólítás meghagyta a szükséges nyomokat maga után, de ez még nem elég! Olybá kell venni a dolgot, mintha annak a városnak érdeke némileg közösek volnának, s természetes következmény lenne ebből a tüzoltók s velök a tüzoltó egyesületnek mind anyagilag, mind szellemileg emelkedése, — et si Deus placet — megszilárdulása is.

Példaként állítom elő jelenleg a nagykanizsai tüzoltóságot, melynek „éremkiosztási ünnepélye“ folyó évi június 29-én hogy folyt le, elmondom:

Folyó év elején az „Az országos tüzoltó egyesület“ rendeletére innen összeirattak azon tüzoltók, kik 5, 10 és 15 éve, hogy folytonos szolgálatban vannak, oly czélből, hogy az egyet költségére megküldendő érmeikkel, — bronz, ezüst és arany — szolgálati érdemük megjutalmazva legyen.

Miután az egyet 15 éve áll fenn, oly tag, ki fennállását fogva folytonosan szolgálatában lett volna, nincs, annál több volt méltó az ezüst, s még több a kisebb szolgálati időt igényelt bronz éremre.

Végre fenn jelzett napon a tüzoltóság összes tagjai a városház nagyszobájában összegyűltek, a dísz-gyűlés elnöki megnyitásával kezdődött meg, melyet Lengyel Lajos v. főjegyző, mint az egyesület elnöke tartott, részletezve benne az egyesületnek fennállása óta működését, irányát s czélját a multban, a jelenben és némileg a jövőben, megemlékezett az egyesületet támogató, abban díszreteként működő egyénekre, majd beszéde végén a tagokat továbbra is kitartó működésre s az egymás közt fennálló jóegyetértés megtartására híván fel, az ülés második pontjának, az éremkiosztásnak adott tért.

Az érme kiosztását Hencz Antal okl. építész, az egyesület tiszteletbeli főparancsnoka teljesítette, kinek kinek mellé e szavak kíséretében tűzvén fel az érmet: „kitartó szolgálatának elismerésül és érdemül“. Ezután a gyűlés a tüzoltó zenekar rázendített indulója mellett eloszlott. Este pedig a „polgári egyet“ kertjében tűzijátékkal egybekötött junialis volt, szintén a tüzoltók által rendezve, mely — habár nem volt képviselve benne az ur i osztály — a tüzoltók felszerelvényei javára jelentékeny tiszta jövedelmet eredményezett.

Ezen eseményt azon kérdéssel — a tüzoltó testülethez intézve — zárom be, nem lehetne-e odaterelni a dolgot, hogy Enyeden is rendeztessék egy ilyen éremkiosztási ünnepély, hiszen ott is vannak 10 és 5 éves tüzoltók, kik ez érmet jogosan megérdemlik; ezáltal nem csak azt érik el, hogy egyesek mellüket feldíszíthetik, de azt is, hogy megnevesebbül a czél előttük, s míg szolgálatuk jutalmát hordandják, nem fognak megfélemedezni arról, hogy mivel tartoznak ez éremért mindaddig, míg Isten élnők enged! — Csak egy kis akarat és én nem kétel-

— No, no, jó a bot . . .
— A bába bánik simáiban egy fűrésztött csecsemővel a tekenőben, mint én bármely polgártársammal?
— No, no sógor! — s Vakares ur forgatta a hatalmas ökleit és mert itt volt, terített asztal előtt, hát csak nevetett.

— Ugy-e mikor én megyek foglalni, hogy bánok én az emberrel? Megülegetem, megsimogatom, megmagyarázom neki a dolgot lelkesen, hogy nézze bátyám, uramóesém, kedves polgártárs, néuómasszony, drága hugom, kis öcsém. látod nagy a baj odafönt Pesten. Busul a haza, éhes a haza, sir ez a kedves haza. Éheznek a miniszterek, várják a lénungót a katonák, az országház kiabál, a muzeum könyörög, a sok törvénytevő a gyermekeivel várja a mannát. — Fiam az haza, édes honunk éhes! Nem esik meg a szived?

— Halljuk, halljuk! — esitították a végrehajtó urat többen az asztal mellől.

Fölemelkedett a lelkész ur.

Haját magasra fésülte a fehér ujjával és szemeivel jószágosan kereste emberét.

— Halljuk! — hangzott az általános ohaj.

— Emeltetett már itt pohár a tekintetes polgármester urért . . .

— Éljen!

— A tekintetes rendőrkapitány . . .

— Éljen!

— Fekete János barátunkért . . .

— Éljen . . .

— Vakares Dániel atyánkfiaért, az országos híri hazafiért . . .

— Éljen, öljen!

— De most már had szállok tisztelt barátom és curátorom Sörös István felé . . .

kedem azon, hogy a tüzoltóság újból feléled, s nem olyanná, mint a milyen volt, de sokkal erősebbé, sokkal szilárdabbá lesz.

En feltettem a kérdést, — gondolkozzanak rajta, s ne ütközzenek meg azon, hogy az oly igénytelen személytől jött, mint magam, de én jogosítva érzem magamat arra, hogy városom érdekében beszéljek, s ha jó az eszme, mit felmutatnak, sohasem kell annak személyét bírálni, kitől az eredett.

Egyébiránt unalmas napok járnak — beállt a törvénykezési szünet — s nincsen oly gyakran „rab“, „azonnal“, „még ma“ s egyéb ilyenmü buzdító felirattal ellátott akta, de azért még is van dolog elég. A ki volt valaha törvényszéki irodában bár egy évig, az tudja, mit jelentenek e szavak; az itteni dolgozók olyan, mint a Siphos kövének forgatása, nem! — mint a taposó malom künja. Dehát minden díjnokból egyszer írnek lesz, s ez csak tartja bennünk a reményt.

Csoda történt. A magyar irodalom pártoló egyesület életjelt adott magáról, midőn Nyári Sándor Zalamegye szülöttjét, ki Berlinből jött haza, egy felolvasás tartására kérte föl. Nyári a kérelemhez képest meg is tartotta ily című felolvasását: „Logika a képzőművészetben“, de az egyesület ez alkalommal sem bizonyította be, hogy csakugyan irodalom pártoló.

A balatonvidéki fürdők népesednek, s Kanizsa intelligentiája is szállingózik azokba; mindennap kevesebb-kevesebb fiskalist lát az ember. — pedig van vagy 40 darab — de hát hova pereljenek, mikor perlekedési szünet van, inkább csoportosan mennek el fürdőkre, s perelnek bélyegmentesen, s nem félnek attól, hogy bélyeghiány miatt ézik a lelketlen — inkább pénztelen — díjnokok, mint ők ezeket, megelégedni fogják. Egyébiránt szükség is van egy kis friss levegőre, hogy szeptemberben megújult erővel foghassanak hozzá a perlekedéshez.

A mint észrevettem, három darab „rabos“, „azonnal“-os aktám van leírni valóm, futok is hamar fel s lekapom őket, inkább félbe hagyom leveletem, mert hisz' ugy is elég hosszúra nyult, de mielőtt igazán befejezném, még csak azt akarom mondani, hogy: én is elmennek a fürdőre . . . ha tehetném . . .

Emmanuel Győző.

— Műkedvelői előadás. —

Maros-Ujvár, 1886. július 8.

A marosújvári állandó műkedvelők nem akarnak pihenni, folyó hó 7-én tartották meg idei 3-ik előadásukat. — Szinrekerült Szigliati Ede „A nőuralom“ című 3 felvonásos vígjátéka, melynek előadásával a közönségnek nemcsak igen kellemes szórakozást nyújtottak, de sikerült egészén meg volt lepetve, annál is inkább, mert megeztálva találta azon az előadás előtt járt kőszá hirt, hogy ezen darab nem jó, és nem fog sikerülni.

A t. műkedvelők azonban fényesen igazolák, hogy nincs rossz darab, ha jól játsszák.

A nézőtér ugyan nem volt túltelme, de volt intelligens közönség tisztességes számban s a ki ott volt, jól találta magát s a ki elmaradt, bánkodhatik.

Igen emelte az előadás sikerét a műkedvelők birtokába került női díszletek, melyekkel t. műkedvelő nőink

Sörös ur meghajította magát és sirt, törülte a szemét és nézte a föhalmozott rettentő halmaz malaczsülett — tányérján.

— Halljuk, halljuk — nyomult minden szuró tekintet az én végrehajtóm felé — a tisztelendő urat, uraim, integetett a rendőrfőnök ur hivatalos tekintélyvel.

— Eh, hallottam én már őket eleget — susogott, de jó hangosan az örömapa — jó, jó, a pap egy kicsit nagy magyar, most a követünknek fog telegrafrozni Pestre, az országházba, hogy tudja meg a kegyelmes miniszter ur, milyen szeretett követünk van, pedig bizony ha a pénze nem bírja — de hát no, mindenkinek gyél, hogy élhet. — A pap esperes akar lenni s kedveskedik, jól teszi; a borbély doktor akar lenni és lármáz, okosan; a tanácsosunk főbíró az öreg helyett és ordít, csak rajta; a polgármester ur meg főispán — bölcsen, igaz-e lelkem, jó tekintetes uram? Minél nagyobb a madár, annál magasabbra rakja fészket. Oh uram, én ismerem az én embereimet, látok, a mit látok, meg hallok, a mit hallok, a mit meg nem akarok: eltagadom. Hozzak egy kis jobb bort?

— Kérem hagyjuk el.

— De csak kettőnknek. Mi itt csak ketten vagyunk kormányhivatalnokok. Ha a haza éhes, legalább mi éljünk jól.

— Eljen, éljen — kiabáltak, csörögtek a pap szép köszöntőjére, — ezt meg kell telegrafrozni a képviselőnknek, Sörös Mihály urnak, a kurátor ur bátyjának. Telegrammot, telegrammot.

— Ki írja meg?

— En — vette kezébe a kormányt a polgármester ur, ki jövőre is polgármester akart lenni — majd én megfogalmazom. Így gondolnám uraim:

Most mindnyájan fölállunk, mivel a polgármester ur is fölállt a megkészített telegrammal.

nemesak Maros-Ujváron, de bárhol is felléphetnek, mint tisztességes szereplők. — Ugy látszik a műkedvelő társulat nemesak szellemileg, de anyagilag is folytonosan halad, mi hogy továbbra is úgy legyen tiszta szívünkkel kívánjuk.

„Nőuralom“ a darab czíme, de nemesak ezt értelmesebb, hanem a játékot illetően is a t. műkedvelők sokban felülmúlták jelen alkalommal fesztelen előadásukkal a műkedvelő urakat; kivétt csak Váradi János ur képez, ki persze, mint hős szerelmes csinosan kitett magáért.

Üdvözljük az új tagokat!

Bors.

Iparos ifjuságunk nyári mulatsága.

Folyó hó 4 ikén tartotta meg a nagyenyedi iparos ifjuság nyári mulatságát a sétatéren építendő nyári táncz-helyiség alapja javára, mely czélna most két éve is rendezett egy junialist, kevesebb sikerrel azonban, mint a mostani.

Hanem ez alkalommal bizony nagy fába találta vágni egy kissé fejszjét a rendezőség; mert a körülményeknél fogva előre tudtuk, hogy a kiadás nagy lesz, de nem azt, mekkora a bevétel — ebben a Medardus-ciklusban; s ha beüt az efféle „időtöltések“ félelmetes ellensége, a — deficit, akkor aztán a rendezők tudták volna meg, hogy arról bizony rajtok kívül nem igen fog tudni senki. Azonban ez a „kedves“ vendég az iparos ifjuság eddigi mulatságait sem szerencsételte „becses“ megjelenésével, — s kívánjuk, ezután se legyen alkalma ismeretséget kötni velük.

Hanem aztán mozogtak a kistenigazában. Futtak, szaladtak egész héten; megtettek mindent, mit csak megtenni lehetett a siker érdekében. A kalendárium ki nem esett kezükből; nézték egyikből is, másikból is: vajjon milyen idő lesz e nap. — De nem hogy ezek, még az időjárás sem mondott igazat . . .

Egy rakás lampiont hoztattak, katona-muzsikát szerződtettek; igen, katona-muzsikát, mert muszáj volt, ez pedig nagy úr! Ugy feljött az enyedi ezigányok csillaga, hogy míg az „elsők“ a tusnádi fürdővendégeket traktálják muzsikaszóval, addig az isten jóvoltából nekünk megmaradt második „Feri bandából“ még lámpással sem lehetett volna egyet találni ezen az egy nap. Tövisen voltak egy mulatságot elreszelni. — De hagyjuk őket; lesz a télen annyi, hogy interes nélkül is adhatunk akárkinek belőlük egy rakást — ha ugyan kell.

Kezdetől végig ott leszek. E volt feltett szándékom; de mire már a Polonyi „szépitő intézetéből“ kikerültem, hol hosszas várakozás után alá kelle magam vetni minden vágó, sütőgető s több efféle gyilkos szerszámok által eszközölt „műtőteknék“ — akkor már ritkább kezdett lenni az örhegyi „ágyuk“ ablakreztető dörgése, elhangzottak az új városháza előtt a gyulafehérvári katona-banda riadó indulói.

A Bethlen-utca már négy óra után népesedni kezdett, de az a nagy sötét felleg, mely az Örhegy mögött ólálkodott, sokakban kételyt keltett aziránt: vajjon ennek a mulatságnak a vége nem az lesz-e, hogy Szent Medardus bácsi jól szétpaskol vizes köteleivel.

Nem sokat határozgattam. — A sétatér bejáratánál

„A haza iránt elévülhetetlen érdemeket szerzett és városunk felvirágoztatására megszámlálhatatlan jeles ténykedéseket véghez vitt . . .

— Pompás!

— Nagyszerű!

— Eljen a követünk!

. . . „közszeretben és imádatban élt országos képviselőnk nagyságos Sörös Mihály urat egy népes asztaltársaság gyermeki hódolattal üdvözli és ezt tudomására juttatni kedves kötelemének tartja . . .“

Óriási éljen hangzott e felolvasásra, hogy még a szakácsnék is bejöttek piros orczáikkal, csipőre tett kezekkel a konyhából, hogy mi az, mi az? Hordozzák a tányért? Már bizony hordozzák is, szakácsnéknak is élni kell.

Be, a késő éjjeli órákig tartott a tiz-tizenkét fogás ételből álló lakodalmi vacsora.

Etelben, italban, muzsikában nem volt hiányosság.

Másnap névnapra mentünk, onnan banketre, tüzoltóvacsorára, dalárestélyre, kaszinói jubileumra, egy kis vadászbedre hatvan-hetven terítéssel, a nemesség és polgárság virágjából, végül a takarékpenztár rekesztette be a husvétünnepet, zajos, népes, kétszáz terítékű diszvacsorával a nagy vendéglő fényes termeiben.

A polgármester ur, ki nagy kormánypárti, bár titkon ellenzéki képviselőre aspirál, vagy kormánypártira, a hol több a kilátás — magának kérte ki a szerencsét, hogy a vasúthoz ő szállíthasson ki a város fogatán.

Egy ronda, füstös, terjedelmes épület előtt állott meg a csinos fogat, hogy egy órnagyra várjunk.

Dobszó, lárna, nyögés, átkozódás tütötte meg a fülemet. A végrehajtó barátunk végezte munkáját a kapu alatt. Ki-kicsapódott vizgasztaló beszéde:

— Jaj fiacskám éhes a haza!!

mindjárt meglepé zeti színre festett ilyen oszlop több van ott maradnak. Elég mindjárt egy fiatal előzékenységgel, ujj csak takargatra az apadni; míg egy rend got kabátomra szurt.

Megkönnnyiség nagyon csinos Mindenütt virágfüzér női kezek kötötték akkor cipzelt egy egy tegye, de bizony al Már hangzott a jó hogy K. bátyám meg p a t magyarázson ké ség volt nézni, mily

Javában kezdte jegyzem fel, hogy a képviselve, a tulaj ságra esett. — Han megjött. Sűrű csepp kezett mindenki; eg pedig a Kün kioszk magamat. Mire rágrán bejuthatott ez e kel“ elmélkedhetett bizony mégis csak tánczhelyiség, mely tett, fáradtott.

Voltunk aztán eső előeresz az azokat a faszíneket, korhadás. — Több fenn, mint ott le zán gyűjtést nem levő közönségtől a volna be egy kis ó hatott volna ez —

Kétszer nyit meg az utat a „Ne a hol bizony nem löt, oly zsufolási séggel. — De végre lagos égbolt mosoly dezőnek — meg D annyian lettünk vo mutatott volna fel esős idő megakadál ságnak. Azonban a mal; a négyeseket.

Egyáltalán ne alább nem fogott a inkább huzódtam a gekkel megrakott a oltó együletünk, rég bolond toronyóránk szédártágyát képezte

Ezek a dolgok Siettem ahhoz az áldozva: közbe-köz

tát: „Fáj a szívem más s neki fogtan hattam; a harmad volt tánczozóm. sztem várakozott is

De nem volt ugylálta a bejárta hogy tulajdonképp rákat, mintha csak tud jobban kitenn lóan jegyző meg: zóket, hogy kinálj

Keressenek mat arra, hogy il folyást engedjenek tőleg zavarjanak. kép tudják, hogy

A mulatság óráig, de ekkor a a távozásra. Vég és a kialvó félben dezők voltak láth lett vonultunk be

gármesterünk lak

Es ezzel vé dezők oly nagy denki kedves eml sem panaszkozha a szivélyes fogad iparos ifjuság rés

a mulatság Gyula, Szász And Károly elismerés

phetnek, mint
kedvelő társu-
lytonosan ha-
ta szívünköl
emesak ezt ér-
t. műkedvelő
sztelen előa-
Váradi János
sinosan kitett

Bors.

Latsága.

enyedi iparos
ő nyári táncz-
ét éve is ren-
ban, mint a
a találta vágni
örülményeknél
lesz, de nem
ardus-cziklus-
élmestes ellen-
dezők tudtak
nem igen fog
leg az iparos
tette „becses“
egyén alkalma

zaban. Futtak,
mit csak meg-
tárium ki nem
ból is: vajjon
ezek, még az

muzsikát szer-
nuszáj volt, ez
nyak csillaga,
egyeket traktál-
nekünk meg-
pással sem le-
Tovísen vol-
hagyjuk őket;
adhatunk akár-
t.

ett szándékom;
kikerültem,
vetni minden
amok által esz-
rtikább kezdett
rgése, elhang-
katona-banda

nepesedni kez-
dehgy mögött
vajjon ennek
Szent Medar-

tér bejáratánál

ket szerzett és
tlan jeles tény-

országos kép-
nyepes asztal-
ezt tudomására

hogy még a
esipőre tett ke-
Hordozzák a tá-
nak is élni kell.
-tizenkét fogás

olt hiányosság.
anketre, túlzoló-
ra, egy kis va-
messég és pol-
rekesztette be-
terítékű disz-
ben.

ypárti, bár tit-
kormánypártira,
si a szerencsét,
és fogatán.

ület előtt állott
árjunk.

lőtte meg a fű-
unkáját a kapu

mindjárt meglepetés várt az érkezőre. A város nem-
zeti színe festett lámpaszopokat állítottat fel kettőfelől;
ilyen oszlop több van most a sétátérben, melyek állandóan
ott maradnak. Elég ennyi és ez is egyelőre. — Tovább
mindjárt egy fiatal pénztárnok fogadott mosolylyal, nagy
előzékenységgel, ujjai közt forgatva a plajbászt s ugyan-
csak takargatva az aprópénzt, hogy ne tudjon — v i s s z a -
adni; míg egy rendező a reménység színét viselő szala-
got kabátomra szurta.

Megkönnyebbülten értem fel. A tánczhe-
lyiség nagyon csinosan volt díszítve, zöld ággal bekerítve.
Mindenütt virágfűzér, koszorú, melyeket mind gyöngéd
női kezek kötöttek ez alkalomra. Az egyik rendező éppen
akkor cipelt egy egész öllel; kereste a helyet, hogy hová
tegye, de bizony alig kapott, volt mindenütt bőven. —
Már hangzott a jó — (nem mondom: „talpalávaló“, ne-
hogy K. bátyám megint valami jó vastag fontos tal-
pat magyarázzon ki belőle) — katonazene s gyönyörű-
ség volt nézni, mily vidáman, fesztellenül mulat az ifjuság.

Javában kezdett a sétatér népesedni, — s örömmel
jegyzem fel, hogy az intelligencia is nagyon szépen volt
képviseelve, a tulnyomó szám azonban az iparos polgár-
ságra esett. — Hanem úgy 8 óra tájt a mitől tartottunk
megjött. Süri cseppekben kezdett esni. Fűdél alá igye-
kezett mindenki; egyrészt szaladt a nagyterembe, másrészt
pedig a Kún kioszkjába. Egyik részhez sem számíthatom
magamat. Mire rá gondoltam, már késő volt. Ki idejeko-
rán bejuthatott ez egyetlen fődél alá, az „nyugodt lélek-
kel“ elmélkedhetett akár fagyalt nélkül is arról, hogy hát
bizony mégis csak elkerülhetetlenül szükséges ide az a
tánczhelyiség, melyért ezideig csupán az iparos ifjuság
tett, fáradozott.

Voltunk aztán így sokan, hogy a nyakunk közé esurgó
eső elől ereszt alá jutottunk. . . . Nem bánunk, ha
azokat a faszínek, ott a Holtmarosban, itt íjsejgőnek a
korhadás. — Többször több hasznát vennők azoknak itt
fenn, mint ott lenni. . . . Hanem nagy kár volt iga-
zán gyűjtést nem kezdeni e kellemes „benyomás“ alatt
levő közönségtől a tánczhelyiség javára! Gondolom, gyűlt
volna be egy kis összegecske. — Bizony, eszünkbe jut-
hatott volna ez — a k o r !

Kétszer nyílt meg az ég csatornája. Kétszer tettük
meg az utat a „Nemzeti Szálló“ nagyterméig és vissza,
a hol bizony nem tánczolt volna egyikünk is kedvére va-
lót, oly zsufozásig megtelt mulatni tovább vágyó közön-
séggel. — De végre az idő kiderült s a legtisztább esil-
lagos égbolt mosolygott ránk, határtalan öröme a ren-
dezőknek — meg Dánnak! Igaz, hogy ha az idő kedvez,
anyian lettünk volna, hogy kétszerke több jövedelmet
mutatott volna fel a számadás. Sokan készültek, de az
esős idő megakadályozta résztvehetni e kedélyes mulat-
ságban. Azonban voltunk így is meglehetősen szép szám-
mal; a négyeseket 80—90 pár tánczolta. . . .

Egyáltalán nem volt kedvem a tánczra. Engem leg-
alább nem fogott az eső után egy szikrát sem, — hanem
inkább húzódtam az akáczfák alatt felállított, boros üve-
gekkel megrakott asztalokhoz, hol újja szervezendő tűz-
oltó egyletünk, rég esendesen alvó műkedvelő társulatunk,
bolond toronyóránk kireperálása stb. stb. mind-mind be-
szédrtárgyát képezték.

Ezek a dolgok sem „esőverte“ embernek valók. —
Siettem ahhoz az asztalhoz, hol néhány ifju Bachusnak
áldozva, közbe-közbe olyan érzéssel éneklé azt az új nó-
tát: „Fáj a szívem, így sohajt fel magában. . . .“ E már
más s neki fogtam én is a t e r e k - e k - d e nem folytat-
hattam; a harmadik négyesre kezdtek felállni, erre pedig
volt tánczosnóm. Igyekeztem, mert egy pár szép fekete
szem várakozott is rám. . . .

De nem volt könnyű dolog bejutni a tánczhelyiségbe,
egy elálta a bejáratot a n e v e t ő - p u b l i k u m . Kérdésemre,
hogy tulajdonképpen miért nevetnek ezek a t. urak akko-
rákat, mintha csak fizetést huznának azért, hogy melyik
tud jobban kitenni magát? — egyik szomszédom talá-
lóan jegyzé meg: „Figyelmessé akarják tenni a rende-
zőket, hogy kinálják meg — belépti jeggyel.“

Keressenek a t. urak máskor más helyet és alkal-
mat arra, hogy ily mérvű nevetési hajlamuknak szabad-
folyást engedjenek s vígan mulatós társaságot oly tünte-
tőleg zavarjanak. — Mäskülönbön is feltételezzük azt, mi-
kép tudják, hogy az efféle bizony — „n e m i l l i k“ . . .

A mulatság élénken, vidáman folyt egész reggeli 3
óráig, de ekkor a permetezni kezdett eső figyelmessé tett
a távozásra. Végre csak a még épen maradt lampionok
és a kialvó féltben levő mésesek halvány világánál a ren-
dezők voltak láthatók. — Mi pedig harsány induló mel-
lett vonultunk be, lelkes éljeneket hangoztatva tisztelt pol-
gármesterünk laka előtt.

És ezzel vége lett a nagy napnak, melyen a ren-
dezők oly nagy „drukkot“ állottak ki és a melyről min-
denki kedves emlékekkel távozott. — Még a katonabanda
sem panaszkodhatott; nem igen hamar fogják feledni azt
a szívélyes fogadást és ellátást, melyben a nagyenyedi
iparos ifjuság részesítette!

A mulatság rendezői: Droszth József, Rédunberger
Gyula, Szász András, Papp János, Lőrincz István, Szabó
Károly elismerést és dícséretet érdemelnek, kik annyi

odaadással, buzgalommal jártak el a siker biztosítására.
A jelzett célra a nagy kiadás mellett is maradt 55 frt,
a mi bizony elég szép eredmény, tekintetbe véve a ked-
vezőtlen időt.

Mint hallom, a kereskedő ifjak is szándékoznak a
cézra mulatságot rendezni közelibbről. Csak rajta. Azon
leszünk, hogy minél többen részt vegyünk abban. — Így
aztán nem sokáig fog késmi a nyári tánczhelyiség felépi-
tése, mely míg a sétatér díszét fogja emelni, addig jövőre
megvédi közönségünket hasonló kellemetlenségtől, mely-
ből ez alkalommal is oly bőven kivettük a részünket!

Szemerjai.

CSARNOK.

Egy napi utazásom.

— Uti naplóból. —

Gyönyörű tavaszi éj volt. A hold szelíden hintette
szét sugarait az alvó városra. A csillagok halványan fény-
lettek s a tejút, mint egy fényfésztett rózsaszín szalag
húzódott az égbolton keresztül. A közeli erdőkből vígan
hangzott fel a csalogány dala s a virágzó gesztenyék és
akáczfák illatát messzire elhordta a lágyan fujdogáló haj-
nali szél.

Az óra épen egyet ütött éjjelután, mikor a csendes
Marburg szük utcáin végig haladtam. Mindenki aludott,
csak fenn az égen és „a hires vendéglőben“ volt világos-
ság; odafenn a juhász száritagta ruháit, itt lenn meg
halvány mécsvilágnál néhány elkésett studens nyirkította
lager-sörrel kiszáradt gégejét. Eppen a vendéglő előtt ha-
ladtam el, a mint megnyílt annak ajtaja s rajta két mu-
zsafi nagy robajjal kiesett. Ha babonás lettem volna, ezen
tényből azonnal következtethettem volna arra, hogy uta-
zásom szerencsés lesz, miután először is tele kancsókkal
találkoztam.

Igy azonban e mindennapos dolgot fel sem véve,
haladtam tovább az állomás felé, hol már az utazni vá-
gyó közönség kíváncsian várta a vonatot. A vonat meg-
érkezett s mi egy perc alatt elfoglaltuk helyeinket.

Utársaimmal azonnal készen állottam. Egyik szeg-
letben egy nagyhasu öreg polgár hangosan aludta a bol-
dogok álmát; tőle a vonat akár Párisba is elmehehet
volna. Fejénél egy zöld pálinkás üveg virrasztott, mely
fogytán levő tartalmával édesen bámult a közel jövőbe.

A másik szögletben egy kiderült s a legtisztább esil-
lagos égbolt mosolygott ránk, határtalan öröme a ren-
dezőknek — meg Dánnak! Igaz, hogy ha az idő kedvez,
anyian lettünk volna, hogy kétszerke több jövedelmet
mutatott volna fel a számadás. Sokan készültek, de az
esős idő megakadályozta résztvehetni e kedélyes mulat-
ságban. Azonban voltunk így is meglehetősen szép szám-
mal; a négyeseket 80—90 pár tánczolta. . . .

Ezektől nem messze két paraszt asszony és egy nő-
vendék leánya foglaltak helyet, kik a vidéki szokásnak
megfelelően voltak felöltözve. A három nőszemélyen volt
legalább 18—20 rokolya. Frankfurtba utaztak, mert —
a mint biztos forrásból hallották — ott nagyon drága a
csirke s viték is a javából vagy három kosárral, ha va-
lami jó szerencsére akadnának. Kérdeztem tőlük, hogy
miért öltöznek olyan vastagon, mert vesznek fel magukra
annyi rokolyát? Azzal fizettek ki, hogy Hannover környé-
kén egy asszony többet fel vesz, mint a mennyi van most
rajtok hármán. Megdicsértem szép szokásukat s azzal to-
vább álltam.

A vonat éppen ekkor fűtött; állomáshoz értünk.
Most annyi utazó tolt be hozzánk, hogy pár perc alatt
a lég is megnehédedt. Hirtelen egy ablak mellett fog-
laltam állást, azt felnyitottam s míg a hajnali szél éde-
sen esőkodta arcomat, én néztem a gyönyörű vidéket
az alig pirkadni kezdő Lajnal gyenge fényénél.

Alattunk a völgyben a Lahn szürke habjai kigyóz-
tak tovább, mellette viruló rétek és virágjába indult rozsva-
tések adtak kellemes nyugopontot a szemnek, — előttünk
fenyves erdőkkel borított hegyek húzódtak a Lahn men-
tében s a lágyan fujdogáló szélről elküldötték a fenyőfák
illatát egészen mihozzánk. Néhol a keskeny völgy kiszé-
lesedett s egy-egy kicsiny falu bukkant hirtelen elő, más-
hol meg a hegyormokon egy-egy romban levő sziklavár
kopasz tornya magaslott ki s idézett fel egy-egy gondo-
latot a hajdani dailás időről. Bárhová nézett a szem,
mindenütt látott valami szépet és megragadót, de

Virág mit ér, mit ér a bérez nekem?
Hazát kíván, hazáért ver szívem!

A nagy Eötvösnek éppen ezen szavai jutottak eszembe,
mikor az utazók közül egy tökéletes német arcz lépett
hozzám. Világos-szöke haja, fakóra borotvált arca és két
savószínű szeméről mindig megismerém.

— Álljon félre az ablaktól, mert én is szeretnék va-
lamit látni — mondá nekem.

— Tudja-e, hogy a ki először megy a malomba, az
örül — felelém szárazan.

— Kicsoda az ur, hogy velem így beszél? — kérdé.
— Studiosus theologus Marburgból — lón a rövid
válasz.

— Hát ha olyan nagy ur, miért utazik a negyedik
osztályban?

— Azért, mert nincsen ötödik — felelém.

E szavakra egy pillanatilag gondolkodóba esett, de
azonnal készen volt az újabb támadásra.

— Hogyan beszél ön oly bátran, mikor, a mint ki-
ejtéséből észrevettem, nem született német?

— Ugy, hogy magyar vagyok. . . .

— Annál is inkább, — vágott közbe — mert önök
nem becsülik meg magyarországi testvéreinket!

— Nem a szászokat érti ezek alatt? — kérdém.

— De igen, mert én is éppen Drezda melléki szász
vagyok s a mint még nagyatyám mondá, nekünk is van-
nak Magyarországon rokonaink.

— Oh, — mondám — mi szász testvéreinket még
igenis megbecsüljük. Eppen olyan jogokkal bírnak, mint
mi, a földbirtokoknak a legjavát élvezik, de azt senki sem
kivánhatja tőlünk, hogy, ha szász testvéreink magyar kor-
mányellenes dolgokat kovácsolnak, ha folytonosan fészke-
lődnék, ezért őket dícsérettel halmozzuk el. Ha a kor-
mány megbünteti az agitatorokat, jogosan eselkszik, de
mi meg éppen azon panaszkodunk, hogy nem jár el ve-
lők szemben kellő szigorral. Különbön ha azt hiszik, hogy
mi kényszergetjük őket, miért nem hívják és telepítik
haza, mint a hogy mi megkísértettük hazatelepíteni bu-
kornai testvéreinket?

A szász atyafi, ugylátszik, hogy egy kissé alább ha-
gyott, mert így felelt szavaimra:

— Nem látja az ur, hogy most is mennyien va-
gyunk; így is alig tudunk élni, hátha még a nyakunkra
hoznók azt a pár százezer embert!

Mihelyt észrevettem ezt a változást, azonnal rágyuj-
tottam én is, elbeszéltem a szász atyáknak, hogy a bras-
sómegyei magyar lutheranusok mily nagy istentelenséget
követtek el, mikor a szász püspök keze alól kivonták ma-
gukat s a Magyarországon levő lutheranusok egyik püs-
pökségéhez csatlakoztak. E régi hír egészen új és isme-
retlen volt előtte s nagyon megbotránkozott benne. Erre
számítottam is. Fénytelen szemek kigyultak, fehér arca
megvörösödött s csak ennyit kértett tőlem:

— Volt-e okuk rá?

— Bizonyára — felelém. A legnagyobb ok a nem-
zetiségi. A magyar lutheranusok jó magyarok, míg a
szász lutheranusok nem respektálják a magyar államat s
így a szakadásnak vagy be kellett következnie, vagy pe-
dig a magyar lutheranusoknak a szászokkal egy követ
fujnia. Az előbbi megtörtént azért, hogy az utóbbi ne
történhessék meg.

E pillanatban kinéztem az ablakon s a távolban egy
darab török buzavetést pillantottam meg, mit még egész
Németországban nem láttam. Hirtelen az ablakhoz intet-
tem beszélgető társamat s megkérdeztem tőle, hogy mi-
féle növény ez? — nem tudta megmondani.

— Na látja, — mondám neki — ilyet az erdélyi
szászok nagyon sokat vetnek s e mellett igen sok és meg-
lehetősen jó bort is termelnek, magok pedig még a nevért
sem ismerik, bort meg csak úgy isznak, ha vesznek.

— Elég uram, most átlátom, hogy jobban vannak,
mint mi s hogyha nem becsülik meg magukat és néha
ezért orrot kapnak, az az ok hibájok, valamint az ok hi-
bájok az is, hogy a boldogság közepette igaztalanul pa-
naszkodnak. Köszönöm a beszélgetést és a felvilágosítást,
mennem kell, mert Frankfurt elővárosánál vagyunk s nek-
em itt vannak teendőim.

Kezet szorítottam a korábbi magyarfaló szászszal;
ő kiszállott a kocsiából, én meg az ablakhoz fordultam és
belebámultam az előttünk elterülő nagy épület-tömlő legbe.

Kiss Sándor.

(Folyt. köv.)

VEGYES HIREK.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk t. olvasóit az
anyagi pártolásra és támogatásra kérjük fel. E végre
új előfizetést nyitunk folyó július havával kezdődő
félévre: 2 forinttal.

— **Ligeti Antal** tájképfestő a mult héten néhány
napig városunkban tartózkodott, honnan az alispán és a
szolgabíró társaságában a hegyek közé rándult ki, hogy
a festészeti szépségekben gazdag vidékeken sziklai tájké-
pekhez vázlatokat készítsen. A nagyenyedi értelmiségnek
egy rögtönzött vacsorán alkalma volt a kitűnő festészeti
megismerhetni, s íranta, miut a magyar képzőművészet
egyik jeles munkása iránt a megérdemelt tisztelet adóját
meleg szavakban tolmácsolhatni.

— **Az aratás** e hó 9-én Nagy-Enyeden s környé-
kén megkezdődött, a nedves időjárás azonban nem igen
kedvez e fontos miveletnek. A termés tulnyomólag gyér
s így mennyiségileg közepes eredmény várható. A minő-
ség kitűnőnek ígérkezik.

— **Életveszélyes baleset.** Batta Bertalan
alvinczi birtokos, közszeretben és becsülésben levő fiatal
gazda, folyó hó 6-án reggel 7 órakor az istállóban levő
bikáját meglekintette s mivel az istáloszolda nyugtalanak
mondta, megsimogatta. Alig fordult meg azonban, a bosszú
állat egy rántásra leszakította kettős lánézát és egy pil-
lanat alatt földre tiporta Battát. Szerencsére a jászól alá

esett, de így is bal mellén négy bordája és bal alkarján a csont 2 helyen eltört; azonkívül számos vakutés és horzsolás borítja testét. A bika erre kiszaladott, Batta pedig kinjában még birt annyi erővel, hogy bevászorgott szobájába, hol összerogyott. A rögtön előhívott orvos a sebesüléseket életveszélyeseknek jelezte, míg végre alaposabb vizsgálat után családjának és mindnyájunknak öröme, csak súlyosabb jellegűeknek találta, úgy hogy a gondos ápolás folytán 3 nap múlva a beteg már ehetett is valamit és hangja is megjött; teljes felgyógyulása azonban még több időt vesz igénybe. A gonosz bikát a községi jegyző 5 lövéssel kivégezte.

— **Báró Popp Leonidas**, cs. és kir. altábornagy, ő Felsője főhadsegéde és katonai irodája főnöke, családjával pár napra rokonai — Vajna Károly s neje — látogatására, ma vásosunkba érkezett.

— **Dr. Farnos Dezső** főiskolai segéd-tanár f. hó 10-én tartotta esküvőjét Gáspár Jolán kisasszonnyal, Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelő kedves leányával M.-Csucson. Főt. Szász Domokos ev. ref. püspök adta össze a kedves ifjú párt.

— **Perndl Ignác** nagyenyedi fegyintézet igazgatót hasonmóságban Szamosújvárra helyezték át, még mielőtt állomását Nagy-Enyeden elfoglalhatta volna.

— **Az E. M. K. E.** alsófehérmegyei választmányára folyó hó 6-án nagyfontosságú népes ülést tartott. A folyó ügyek elintézése után több megyei község nevelésügyét beható eszmecsere tárgyává tevén, a népnevelés támogatásának módja s mértéke felett határozott javaslatokban állapodott meg, melyek elfogadás végett a központhoz fognak felterjesztetni. Azon vidéki körök, melyek munkaprogramjukkal még el nem készültek, sürgős felhívást kapnak, hogy serényen lássanak dologhoz, nehogy javaslatok az őszi nagygyűlésről elkéssenek.

— **Hymen**, Marosváradjai Gluck Samu, alvinczi nagybirtokos Gluck Mór fia, eljegyezte Deutsch Pál aszói földbirtokos bájos és kedves Ilona leányát. — Fogadja szerenese kívánatunkat.

— **A nagyenyedi dalkör** június hó 27-én lefolyt nyári multságának összes bevétele volt 170 frt 63 kr, kiadás 59 frt 90 kr, tiszta jövedelem 110 frt 73 kr. — Felülfizettek: dr. Bartók György 80 kr, Puhola József 40 kr, Müller Mihály 1 frt 40 kr, ifj. Gáspár János 1 frt 40 kr, ifj. Kiss Károly 60 kr, Török Bertalan 1 frt, Biluska Antal 20 kr, Kun József 1 frt, Farkas Sándor 20 kr, Orgonás Zsigmond őrnagy 40 kr, F. A. 40 br, Munkácsi Zsigmond 2 frt 33 kr, Kovács Gyula 80 kr, Lázár Károly 40 kr, Henzeli József 40 kr, Hoza István 50 kr, Reich Mihályné 30 kr, Zeyk Dániel 40 kr, Polyóvich Sándor 80 kr, Pánta József 1 frt 20 kr, idős dr. Nagy Albert 80 kr, idős Winkler János 40 kr, ifj. Winkler János 40 kr, Bodola Lajos 40 kr, Frits Vilmos 40 kr, Nagy Mózes 40 kr, Szemerjai 30 kr, Pogány János 40 kr, Seprényi János 20 kr, Pattantus Antal 1 forint, Klein Mihály 40 kr, Simák Ferencz 40 kr, Scheidel József 2 frt 60 kr, Weksler Ferencz 40 kr, Morágyi István 80 kr, Jancsó Ferencz 40 kr, Farkas Mária 5 asza 1 frtot, Miksa Miklós 2 frt 40 kr, Kovrig Tivadar 1 frt, Grün Adolf 1 frtot: összesen 30 frt 23 krt. — Fogadják a mélyen tisztelt felülfizetők és az egész község nagylelkű pártfogásukért az egyesület hálás köszönetét s ajándékozzák meg azzal a dalkört, mint városunk szellemi életének egyik tényezőjét továbbra is. — **Bartha Zsigmond**, pénztáros.

— **Nyilvános számadás.** A nagyenyedi iparos ifjuság által folyó hó 4-én, a sétatéren építendő nyári táncz helyiség alapja javára rendezett zártkörű nyári multság alkalmából, összes bevétel volt 168 frt 30 kr, összes kiadás 113 frt 30 kr. Maradt tiszta jövedelem 55 frt. Felülfizetők: Ifj. Czell Antal 30 kr, Csekő Károly 20 kr, Aron Sándor 20 kr, Szócs Farkas 50 kr, N. N. 20 kr, Dunai Sándor 20 kr, Málnási Károly 50 kr, Adler A. 50 kr, Selymeci István 50 kr, dr. Kovács Ödön 50 kr, Kovács Gyula 50 kr, Henzeli József 50 kr, Werner Ödön 50 kr, Iucza Lajos 50 kr, Szilágyi Farkas 50 kr, Czell Béni 30 kr, Furka Mihály 20 kr, Kiss Károly kórházi gondnok 50 kr, Willesdorff Antal 50 kr, Ansborg Mór 20 kr, Szőke István 50 kr, Szongott Gergelyné urasszony 50 kr, Iucza István 20 kr, Kovács József gyógyszerész 50 kr, Fodor Róza k. a. 50 kr, Imreh József 20 kr, Dunai Albert 50 kr, Orgonás Zsigmond őrnagy 50 kr, Drágomán S. Domokos 1 frt, Fenichel Mari k. a. 20 kr, Munkácsy Zsigmond és neje 1 frt, Király Sándor 50 kr, id. Czell Antal 50 kr, Hudelist Mátyásné 50 kr, István József 50 kr, Skovira János 20 kr, Bazala László 50 kr, Vajna Károly 1 frt, dr. Magyar Károly 50 kr, Máthé István 50 kr, Védal József 50 kr, Gulácsi Józsefné urasszony 50 kr, Lukács Ferencz 20 kr, Trébíts Mór 50 kr, Nagy Lajos 50 kr, Benedek Gábor 50 kr, Hinléder Guidó 50 kr, Szentpáli Károly 50 kr, Zilahi Szócs József 50 kr, Fekete Ferencz urasszony 50 kr, Tőkés Imre 50 kr, Polonyi Domokos 50 kr, b. Splényi Henrik 50 kr, Willmann Róbert 50 kr, Mátyás Sándor 50 kr, Kristyori Antal 50 kr, ifj. Lőrincz Károly 50 kr, Willesdorff Ferencz 30 kr, Halama Lajos 1 frtot. — Fogadják a t. felülfizetők szives pártolásukért hálás köszönetünk nyilvánítását. Nagy-Enyed, 1886. július 10. A rendező bizottság.

— **A megyei gazdasági egylet** választmányára folyó évi július hó 5-én délután tartott ülésében 31 drb aranyat szavazott meg a nagyenyedi idei őszi vásáron megtartandó tenyész-állatkiállítás díjazásaira. A hozott határozat értelmében ez alkalommal a községek is pályázhatnak a tulajdonukat képező bikákkal a kitűzendő díjakra.

— **Komlósy szintársulata**, mely méltán a vidék legjobb szintársulatai közé tartozik, Gyulafehérvárt oly

sikerrel játszik, hogy még egy hónapra hosszabbította meg ottmúlását s bérlőközönség még szaporodott. — Egyaránt diéséri e körülmény a múpártoló várost és a társulatot is.

— **Felhívás.** Nagy-Enyed város adóügyi osztálya felhívja az idén először adózók kivételével az összes adózó községet, hogy a folyó 1886. évi adók bejegyzése végett adókönyveiket folyó július hó végéig nálla annyival inkább bemutatni sziveskedjenek, mert ennek elmulasztása esetében, kénytelen lenne ellenük az 1882. évi XLIV-ik t.-cz. 36-ik §-ának d) pontját alkalmazásba venni. — a városi adóügyi osztály.

— **Első magyar általános biztosítási iroda.** Közismert tény, hogy községünk nagyrésze biztosítási ügyekben majdnem teljesen tájékozatlan. Ezen tájékoztatással, tisztelet a kivételeknek, némely biztosító társulat és különösen tulbuzgó ügynökei és kárbeeslői gyakran visszaélnének, többé-kevésbé megfosztván a károsult feleket az őket szerződésileg megillető járandóságtól. Számtalan per keletkezik ebből kifolyólag a felek és társulatok közt, melyekben legtöbbször a társulatok nyertesek csak azért, mert a felek rendszeresen nem ismerve a biztosítási feltételeket, elmulasztják a történt kár beigazolására szükséges helyes intézkedéseket és ez okból gyakran csekély alkali hibák miatt is pervesztésekké lesznek. E rég tapasztalt bajon segítendő, a Magyar Pénzügyi szerkesztőség által „Első magyar általános biztosítási iroda” czim alatt külön osztály létesített, melynek célja a társulatok és a községek érdekeit összeegyeztetni és a jogos követelések kifizetését kieszközölni. Tekintettel arra, hogy a felek részéről (a biztosító társaságok majdnem mindannyian Budapesten székelvén) előleges költségek nem kívántatnak, melegen ajánljuk a „Magyar Pénzügy” biztosítási irodájának megkeresését mindazon feleknek, kiknek biztosítás ügyben bármily természeti tanácsra van szükségük. Level- és sürgőnyezim: „Magyar Pénzügy” Budapest.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. ad. 329-1886.
polg.

Árverési hirdetmény.

Alólikt kiküldött, az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróóság által 4759-85. polg. szám alatt vingárdi Salamon József javára pókafalvi Babes Vaszília és Natea Juon ellen 200 frt tőke, ennek 1884. márczius 20. napjától járó 6% kamatai, eddigi 58 frt 18 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, összesen 400 frtra becsült, két 2-2 éves fehérszörű tulok, egy 4 éves tejes tehén, két 1-1 éves ökrörborju és két 8-8 éves fehérszörű ökrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatnak.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium folyó év június hó 28-án 24052. szám alatt kelt magas rendelete folytán, az Alvincz-borbereki marospart-véd-művek be nem fejezett építkezésére zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik, mely folyó hó 17-én délelőtti 10 órakor fog az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatal helyiségében megtartatni.

Az eredetileg engedélyezett építkezés összes értéke 31204 frt 76 krtban lett megállapítva, ezen összegből levonás alá kerülend azon anyag és munkamennyiség, mely már a mai napig teljesített s az így megállapítandó hiányzó munka fogja képezni a vállalat tárgyát.

Ezen munkálatoknál következő egység árak fordulnak elő: egy köbméter földmunka 27/7 kr, egy köbméter burkolatra alkalmas jó minőségű kő az építés helyszínére szállítva, ott kellően szabályos idomokba rakva 3 frt 60 kr, egy köbméter kőanyagának a védmű testekbeni beépítése 37/8 kr, egy négyszög méter 0.3 cm. vastag kövezet burkolási réteg előállítására anyag nélkül 19/3 kr.

Vállalkozni ohajtók felhivatnak:

1) hogy a beépítendő burkolat anyagra nézve ajánlataikhoz kőmintát csatoljanak;
2) hogy zárt írásbeli ajánlataik mellé a kitett összegnek 5%-át, mint bánatpénzt készpénzben vagy elfogadható értékpapirban mellékeljék.

3) hogy ajánlataikat a kitett egység árak szerint tegyék meg;

Figyelmeztetnek továbbá, hogy elkésve érkezett vagy távirati uton tett ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatal

Nagy-Enyed, 1886. július hó 2-án.

Ezen árverésnek a 328-86. polg. sz. kiküldést tartalmazó végzés folytán a helyszínén Pókafalva községében leendő eszközésére határnapul 1886. évi július hó 15-ik napjának délelőtti 11 órája tüzetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ezen ingóságok készpénz mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alól is eladatni fognak.

Vizakna, 1886. július hó 6-án.

Predovics János,
bíróági kiküldött.

Erdélyi magyar ipar!

Van szerencsém a helybeli és vidéki t. gazdaközönséggel tisztelettel tudatni, hogy erdélyi gyártmányú jóhírű Kudsiri **ÖNTÖTT ACZÉL KASZAIM** megérkeztek. Jóságukért a gyár, valamint magam is felelősséget vállalok s az esetleg jónak nem találtat használat után is, minden felülfizetés nélkül, kieserélem.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom igennagy mennyiségben érkezett, minden külföldi hozatánál előnyösebb, igenfinom, zamatos **KÁVÉIMAT**: Cuba 5 kiló 7 forint, II-od rendű 6 frt 60 kr. Gyöngykávé kilója 8 forint, Egy jó karban levő, 2 lóerejű **Cséplógép** vasjárgánnyal, szalmarázó- és szellőrosta- val igen jutányos árban, esetleg részletfizetésre is eladó!

3-5.
Bisztritsány Lajos.

Andel J.-féle
új felfedezett
tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, svábot, molyt, oroszbogárt, legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindenemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága
Andel J.-féle gyógyfűkereskedésben
„a fekete kutyához” Huss-utca 13.
Nagy-Enyeden ifj. WINKLER JÁNOS ur vegyes-kereskedésében. 6-12

Szerkesztői
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATAL
hova
lap szellemi
közlemények
Kiadóhivatal
Wokál János könyv
hova
az előfizetők
bérmentesen k
Kéziratok nem ad

Századok óta
zik Magyarország
Anyagban tisztá

A nemzet
selte az udvar
Bethlen hadait.

Száz év e
kezdeten nem v
tűzzön ki nálu
Mária Theresia
nálunk erősített
ban teremtett ü

Ma már e
tán veri meg a
radottabb világ

Elhagyatott
szonyok változ
Budára, Szeged
Hosszu szenved
róluk. Sok mes
számos iparág,
getlen Erdélyi

A gazdag
mán kizárólag
az igények egy
viszonyok, a sz
zúzni, mint elő
e szomszédunk
támogatása me
még e kivitel
zeti ipar terem
val, tarifájával
inkább kedvez
de selejtesebb

Fokozza a
csak a kivittel
totta épen a b
gok behozásá
feldolgozásnak
tevé munkasz
Hire jár:

T

U

Ujra

Azt

Mely

Álm

Itt e

Az

Sic

Az

Min

Oly

Új

Bar

Mos

Nin

Tisz

Ott

Ang

Egér

S m

Ner

Ha

És

Ugy

Hog

Hog

Ar